

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlášené: 30.12.1958 Časová verzia predpisu účinná od: 01.09.1990 do: 31.12.1994

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

Vyhláška predsedu vlády

z 28. decembra 1958,

**ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a
vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov**

Predseda vlády vyhlasuje podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov pripojené opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov vydané so súhlasom vlády Československej republiky.

Široký v. r.

**Opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní
nemocenského poistenia zamestnancov**

Ústredná rada odborov ustanovuje so súhlasom vlády Československej republiky podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov (ďalej len „zákon“):

**Prvá časť
Úvodné ustanovenia**

§ 1

Nemocenské poistenie zamestnancov a občanov postavených im v tomto poistení na roveň (ďalej len „nemocenské poistenie“) sa vykonáva v závodoch a na príslušných orgánoch nemocenského poistenia (ďalej len „príslušný orgán“).

§ 3

Príjmy a výdavky nemocenského poistenia sú súčasťou štátnych príjmov a výdavkov.

§ 4

Kde sa v tomto opatrení hovorí o zamestnancoch, rozumejú sa tým pracovníci, na ktorých sa vzťahujú predpisy o nemocenskom poistení zamestnancov.

§ 5

(1) Závodom sa na účely nemocenského poistenia rozumie zamestnávateľ, ktorý má viac než 20 zamestnancov. Závodom sa rozumie aj zamestnávateľ, ktorý má menej zamestnancov, ak evidenciu miezd vedie pre neho iná organizácia.

(2) Zamestnávateľia neuvedení v odseku 1 sa na účely nemocenského poistenia považujú za malé závody.

(3) Pri zmene počtu zamestnancov nad počet uvedený v odseku 1 alebo pod tento počet, pokladá sa malý závod za závod alebo závod za malý závod až za obdobie kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom taká zmena nastala. Pri takej zmene na prechodnú dobu nepresahujúcu tri kalendárne mesiace, môže príslušný orgán určiť, kto bude po túto dobu vykonávať nemocenské poistenie zamestnancov takého závodu (malého závodu).

§ 6

(1) V závode sa vykonáva, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, nemocenské poistenie

- a) zamestnancov závodu, nech už pracujú v závode alebo na vysunutom pracovisku alebo boli vyslaní na prácu mimo závodu,
- b) zamestnancov závodu, ktorí nevykonávajú prácu pre nemoc alebo z iného dôvodu, pokiaľ pracovný pomer k závodu trvá,
- c) bývalých zamestnancov závodu, pokiaľ podľa platných predpisov sú ešte oprávnení požadovať dávky nemocenského poistenia zo svojho poistenia v závode,
- d) rodinných príslušníkov zamestnancov uvedených pod písm. a) až c) (§ 41 zákona).

(2) Nemocenské poistenie zamestnancov malých závodov (§ 5 ods. 2) a iných občanov, poistenie ktorých nemožno vykonávať v žiadnom závode, sa vykonáva v príslušných orgánoch; pritom platia odchýlky určené v šiestej časti.

Druhá časť

Orgány nemocenského poistenia a ich úlohy

§ 11

Spoločné ustanovenia o orgánoch nemocenského poistenia

(3) Členovia a funkcionári orgánov nemocenského poistenia, ako aj pracovníci závodov sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré majú zostať utajené a o ktorých sa dozvedeli v súvislosti s výkonom činnosti v nemocenskom poistení. Táto povinnosť trvá aj po skončení funkcie, prípadne pracovného pomeru.

(4) Všetky orgány nemocenského poistenia sú oprávnené v medziach svojej pôsobnosti vyžadovať podľa § 59 zákona od štátnych orgánov, ako aj od rozpočtových, hospodárskych a iných organizácií pomoc a bezplatné oznámenia potrebné pre vykonávanie nemocenského poistenia a jeho správu.

(5) Všetky orgány nemocenského poistenia si navzájom poskytujú všetku pomoc potrebnú na vykonávanie nemocenského poistenia.

Tretia časť

Úlohy závodu pri vykonávaní nemocenského poistenia

§ 12

Úlohy a zodpovednosť závodu

(1) Administratívne úlohy spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závodoch a s hospodárením jeho prostriedkami včítane výplaty peňažných dávok obstaráva závod (§ 5 ods. 1).

(2) Pri plnení svojich úloh podľa odseku 1 je závod povinný sa starať o prostriedky nemocenského poistenia rovnako ako o prostriedky vlastné.

(3) Vedúci závodu je osobne zodpovedný za plnenie úloh uvedených v predchádzajúcich odsekoch.

(4) Náklady vzniknuté závodu pri obstarávaní úloh pre nemocenské poistenie sú súčasťou vlastných nákladov závodu a neposkytuje sa za ne náhrada z prostriedkov nemocenského poistenia.

(5) Závod je povinný nahradiť škodu, ktorú spôsobil štátu (nemocenskému poisteniu) porušením alebo zanedbaním povinností určených v tejto časti opatrenia alebo iným svojím nesprávnym postupom.

(6) Ak nemá závod podľa organizačných predpisov, ktoré preň platia, potrebné oprávnenia, aby mohol plniť úlohy pre nemocenské poistenie, plní ich za neho organizačná zložka, ktorá je na to povolaná podľa príslušných predpisov; pritom pre túto zložku a pre jej vedúceho platia obdobne ustanovenia predchádzajúcich odsekov.

(7) Ak zanikne závod, v ktorom sa vykonávalo poistenie, je jeho vedúci, prípadne právny nástupca závodu alebo ten, kto je poverený likvidáciou závodu, povinný zariadiť všetko potrebné, aby zamestnancom, ktorý ku dňu zániku závodu majú nárok na dávky, sa mohli tieto dávky vyplatiť alebo ďalej vyplácať. Ak nemôže sám bez meškania zaslať doklady a záznamy potrebné na

posúdenie nárokov na dávky, prípadne pre ďalšiu výplatu dávok závodu alebo orgánu, ktorý prevezme vykonávanie poistenia týchto zamestnancov, odovzdá ich bez meškania na ďalšie opatrenie orgánu nemocenského poistenia príslušnému podľa doterajšieho sídla závodu.

§ 13

Register závodov, v ktorých sa vykonáva poistenie

(1) Závod je povinný sa prihlásiť na predpísanom tlačive na zápis do registra závodov príslušného orgánu nemocenského poistenia; prihlášku je závod povinný podať najneskoršie do 7 dní odo dňa, keď vznikol alebo keď sa stal závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(2) Závod, jeho právny nástupca alebo ten, kto je poverený likvidáciou závodu, je povinný odhlásiť sa na predpísanom tlačive z registra závodov najneskoršie do 7 dní odo dňa zániku závodu alebo odo dňa, keď závod prestal byť závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(3) Závod je ďalej povinný hlásiť do 7 dní každú zmenu svojho názvu, sídla, zmenu dňa, ktorý je v závode určený pre výplatu mzdy, prípadne zmenu oprávnení na plnenie úloh pre nemocenské poistenie.

(4) Ak závod zanedbá povinnosti ustanovené v predchádzajúcich odsekoch, môže mu príslušný orgán predpísať platobným výmerom penále vo výške od 500 Kčs do 5000 Kčs.

§ 14

Evidencia o zamestnancoch

(1) Evidencia, ktorú závod vedie o zamestnancoch, slúži aj nemocenskému poisteniu a musí obsahovať tiež tieto údaje:

- a) meno, priezvisko a ďalšie osobné dáta zamestnanca a začiatok, prípadne koniec jeho pracovného pomeru;
- b) príjem zamestnanca za jednotlivé mzdové (výplatné) obdobia a jednotlivé zložky započítateľného zárobku pre určenie peňažných dávok nemocenského poistenia;
- c) mená a osobné dáta nezaopatrených detí, na ktoré sa zamestnancovi podľa platných predpisov poskytujú rodinné prídavky;
- e) dobu pracovnej neschopnosti zamestnanca pre nemoc (úraz) alebo materstvo;
- f) dobu výkonu vojenskej alebo civilnej služby zamestnanca;
- g) vyplatené dávky nemocenského poistenia a povolenie kúpeľnej starostlivosti;
- h) neospravedlnené pracovné dni (smeny) zamestnanca;
- ch) záznam, či zamestnanec berie dôchodok, aký druh dôchodku a v akej výške, a iné údaje potrebné pre vykonávanie dôchodkového zabezpečenia.

(2) Zamestnanec je povinný oznámiť závodu údaje potrebné na vedenie tejto evidencie, prípadne predložiť o nich potrebné doklady.

§ 15

Účtovná a štatistická evidencia

(1) Závod je povinný viesť predpísanú účtovnú a štatistickú evidenciu o nemocenskom poistení.

(2) Závod je povinný predkladať v určených lehotách predpísané zúčtovanie o hospodárení s prostriedkami nemocenského poistenia v závode; podrobnosti určí príslušné orgány nemocenského poistenia republík po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí.

§ 18**Kontrolné oprávnenia príslušných orgánov**

(1) Závod je povinný zariadiť, aby splnomocneným zástupcom príslušných orgánov vykonávajúcich a spravujúcich nemocenské poistenie boli v závode kedykoľvek v pracovnom čase prístupné všetky záznamy a doklady potrebné na zistenie správnosti výpočtu poistného a výplaty dávok nemocenského poistenia a aby títo zástupcovia mohli konať vyšetrenia potrebné pre vykonávanie poistenia a pre uplatňovanie nárokov na náhradu vyplatených dávok a na náhradu škody.

(2) Splnomocnení zástupcovia sú povinní zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo. Povinnosť zachovávať tajomstvá trvá aj po skončení splnomocnenia.

Štvrtá časť**Hospodárenie s prostriedkami nemocenského poistenia****§ 19****Správa prostriedkov nemocenského poistenia**

(1) Prostriedky určené na vykonávanie nemocenského poistenia spravujú príslušné orgány.

(2) Závod vykazuje prostriedky nemocenského poistenia oddelene od vlastných prostriedkov závodu.

(3) Prostriedky nemocenského poistenia nemožno použiť na iné účely než na účely nemocenského poistenia.

§ 20**Príjmy a výdavky nemocenského poistenia**

(1) Príjmami nemocenského poistenia sú:

- a) poistné nemocenského poistenia (ďalej len „poistné“),
- b) prirážka k poistnému (§ 27),
- c) penále pre nezaplatenie poistného (§ 28),
- d) penále pre nesplnenie iných povinností uložených závodom (§ 13 ods. 4, § 24 ods. 5 a § 50 ods. 3),
- e) príjmy z nárokov na náhradu vyplatených dávok proti zamestnávateľom alebo iným osobám,
- f) iné príjmy (vrátené dávky a pod.).

(2) Výdavkami nemocenského poistenia sú:

- a) výdavky na peňažné dávky nemocenského poistenia a na rodinné prídavky,
- b) úhrady štátnej zdravotníckej správe za poskytnutú kúpeľnú starostlivosť,
- d) príspevky na diétne stravovanie v nočných sanatóriách,
- e) náklady spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v príslušnom orgáne,
- f) iné výdavky (náklady školenia, inštruktáží a pod.).

§ 21

Poistné

(1) Poistné sa určuje ustanovenou sadzbou z úhrnu miezd všetkých zamestnancov toho istého zamestnávateľa. Do tohto úhrnu sa započítajú iba mzdy z činností, ktoré zakladajú účasť na nemocenskom poistení. Mzdou sa rozumie mzda za prácu podľa predpisov o dani zo mzdy, pokiaľ nie je priamo zo zákona od tejto dane oslobodená.

(2) Sadzbu poistného určuje zákon, prípadne predpisy podľa neho vydané.

§ 22

Zamestnávateľ

(1) Poistné platí zamestnávateľ.

(2) Pokiaľ ide o úlohy zamestnávateľa vyplývajúce z predpisov o poistnom, rozumie sa zamestnávateľom závod v zmysle § 5 ods. 1. Ak nemá závod podľa organizačných predpisov, ktoré preň platia, potrebné oprávnenia, aby sám mohol plniť tieto úlohy, plní ich zaň organizačná zložka, ktorá je na to povolaná podľa príslušných predpisov; pritom pre túto zložku platí, čo je inak ustanovené pre závod.

§ 23

Zročnosť poistného

Poistné sa platí za jednotlivé kalendárne mesiace; je zročné v deň, ktorý je v závode určený na výplatu miezd a plátov za príslušný mesiac. V závodoch, kde je výplata miezd pre jednotlivé úseky (prevádzkárne, dielne) rozložená na rôzne dni, je dňom splatnosti poistného pre celý závod deň poslednej výplaty zúčtovaných miezd za uplynulý kalendárny mesiac. Ak nie je tento deň určený, je poistné zročné vždy prvého dňa každého kalendárneho mesiaca za všetky výplatné obdobia ukončené v predchádzajúcom mesiaci.

Vykazovanie, zúčtovanie a úhrada dávok a poistného

§ 24

(1) Dávky nemocenského poistenia, ktoré závod vyplatil (zúčtoval), sa mu uhrádzajú z prostriedkov nemocenského poistenia spôsobom ďalej ustanoveným.

(2) Závod je povinný vykazať za každý kalendárny mesiac príslušnému orgánu zúčtované dávky. Dávky poskytnuté neprávom, sumy prevyšujúce správnu výšku dávok a dávky, výplata ktorých nie je doložená, nemožno vykazovať a uhrádzať z prostriedkov nemocenského poistenia.

§ 25

(1) Ak závod odvádza poistné ako súčasť odvodu z objemu miezd¹⁾ alebo dane z objemu miezd²⁾ alebo ako súčasť dane z objemu miezd a odmien,³⁾ prípadne je začlenený do takej organizácie, vykazuje príslušnému orgánu na predpísanom výkaze dávok len zúčtované dávky.

(2) Závod predkladá výkaz dávok a vyberá si prostriedky na ich úhradu prostredníctvom pobočky česko-slovenského peňažného ústavu, v ktorom má účet prostriedkov nemocenského poistenia preň príslušný orgán. Výkaz dávok spolu so zodpovedajúcim prevodným príkazom je závod povinný predložiť tejto pobočke za každý kalendárny mesiac najneskôr v deň, ktorý je v závode určený na výplatu miezd a plátov za mesiac, ktorého sa výkaz týka. Peňažný ústav nevykoná príkaz, ak nie je doložený výkazom dávok.

(3) Ak závod vybral neprávom úhradu na dávky, ktoré nesmie podľa § 24 ods. 2 vykazovať a uhrádzať, príslušný orgán mu platobným výmerom⁴⁾ predpíše poistné vo výške neprávom vybranej úhrady. Toto poistné je závod povinný uhradiť v plnej výške najneskôr do 15 dní od doručenia platobného výmeru priamo príslušnému orgánu v prospech účtu prostriedkov nemocenského poistenia.

(4) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia aj pre rozpočtové a príspevkové organizácie, v ktorých sa poistné vyrovnáva zodpovedajúcou úpravou ich rozpočtov.

§ 26

(1) Závod, na ktorý sa nevzťahuje § 25, je povinný sám vypočítať poistné za každý kalendárny mesiac a vykázat ho spolu s dávkami zúčtovanými za tento mesiac príslušnému orgánu na predpísanom výkaze poistného a dávok.

(2) Výkaz poistného a dávok závod predkladá príslušnému orgánu prostredníctvom pobočky česko-slovenského peňažného ústavu, v ktorom má závod svoj účet. Zároveň predkladá tejto pobočke príkaz na úhradu rozdielu medzi poistným a dávkami v prospech účtu prostriedkov nemocenského poistenia spravovaného príslušným orgánom. Závod je povinný predložiť tieto doklady najneskôr v deň, ktorý je v závode určený pre výplatu miezd a platov za mesiac, ktorého sa výkaz týka, prípadne ak tento deň nie je určený, najneskôr do 8 dní po uplynutí mesiaca, ktorého sa výkaz týka. Ak sú však dávky vyššie ako poistné, predkladá závod výkaz poistného a dávok pobočke česko-slovenského peňažného ústavu, v ktorom má účet príslušný orgán, spolu s príkazom na úhradu rozdielu na farchu účtu prostriedkov nemocenského poistenia spravovaného príslušným orgánom.

(3) Ak závod nemá účet v niektorej pobočke česko-slovenského peňažného ústavu, je povinný predložiť výkaz poistného a dávok priamo príslušnému orgánu najneskôr do 8 dní odo dňa splatnosti poistného, a najneskôr do tej istej lehoty mu uhradiť rozdiel, o ktorý poistné prevyšuje dávky. Ak sú dávky vyššie ako poistné, uhradí príslušný orgán sumu vyplývajúcu v prospech závodu do 8 dní odo dňa, keď jej bol doručený výkaz.

(4) Príslušný orgán predpíše platobným výmerom závodu uvedenému v odseku 1 poistné, ak závod

- a) ho nevykázal vôbec alebo ho vypočítal a vykázal nesprávne nižšou sumou alebo
- b) neprávom odpočítal od poistného dávky, ktoré podľa § 24 ods. 2 nesmie vykazovať a uhrádzať, a neoprávnené tak skrátil odvod poistného.

Ak závod neposkytne podklady potrebné na zistenie správnej výšky poistného, ktoré mal odvieť, môže mu príslušný orgán predpísať poistné podľa pomerov v obdobnom závode približne rovnako veľkom. Predpísané poistné je závod povinný uhradiť najneskôr do 15 dní odo dňa doručenia platobného výmeru v plnej výške príslušnému orgánu v prospech účtu prostriedkov nemocenského poistenia.

§ 27

Prirážka k poistnému

(1) Ak zariadenie závodu platobným výmerom nevyhovuje podľa právoplatného rozhodnutia orgánu dozoru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci, predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo podľa právoplatného rozhodnutia orgánu štátnej zdravotníckej správy zdravotníckym predpisom alebo ak nie je podľa zistenia týchto orgánov inštalované alebo riadne v prevádzke zariadenie na ochranu pracovníkov, príslušný orgán nemocenského poistenia uloží závodu platobným výmerom platenie prirážky k poistnému.

(2) Prirážka sa ukladá až do 5 % úhrnu miezd určeného podľa § 21, prípadne do 5 % úhrnu miezd zamestnancov vnútornej organizačnej jednotky závodu, ak sa zistené nedostatky týkajú výlučne tejto jednotky. Platí sa od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k rozhodnutiu alebo k zisteniu o nedostatkoch v zariadení závodu. Ak bola určená lehota na odstránenie nedostatkov, platí sa prirážka k poistnému od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom lehota bezvýsledne uplynula. Povinnosť platiť prirážku zaniká uplynutím posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom boli odstránené nedostatky v zariadení závodu; preukaz o tom sa podáva potvrdením orgánu, ktorý o nedostatkoch rozhodol.

(3) Uloženú prirážku závod je povinný uhrádzať za každý kalendárny mesiac priamo príslušnému orgánu nemocenského poistenia v prospech účtu prostriedkov nemocenského poistenia.

(4) Pre prirážku k poistnému inak obdobne platia ustanovenia § 21 až 23 a § 28 až 34.

§ 28

Penále

(1) Ak závod neuhradil do 8 dní odo dňa splatnosti poistné, ktoré je podľa predchádzajúcich ustanovení povinný za jednotlivé kalendárne mesiace uhrádzať príslušnému orgánu nemocenského poistenia, alebo neuhradil rozdiel medzi vykazaným poistným a vykazanými dávkami do 8 dní odo dňa splatnosti poistného, je povinný platiť penále vo výške 0,1 % za každý deň omeškania odo dňa splatnosti, najmenej však v jednom prípade meškania sumu 10 Kčs.

(2) S poistným predpísaným platobným výmerom (§ 25 ods. 3 a § 26 ods. 4) je závod povinný zaplatiť penále z predpísanej sumy vo výške 0,1 % za každý deň odo dňa, keď došlo k skráteniu poistného, prípadne odo dňa jeho pôvodnej splatnosti až do dňa, keď príslušnému orgánu nemocenského poistenia bola platba zúčtovaná na jej účet, najmenej však sumu 10 Kčs za každý predpis.

(3) Ak závod v určenej lehote nezašle riadne vyplnený výkaz dávok (§ 25) alebo výkaz poistného a dávok (§ 26) alebo ak neuvedie v prevodnom príkaze (§ 25) alebo v príkaze na úhradu rozdielu medzi poistným a dávkami (§ 26) správne a úplne všetky náležitosti, môže mu príslušný orgán predpísať platobným výmerom penále vo výške od 500 Kčs do 5000 Kčs.

(4) Pre penále podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj pre penále podľa iných ustanovení tohto opatrenia (§ 13 ods. 4, § 50 ods. 3) platia ustanovenia o vykazovaní nedoplatkov, o vykonateľnosti, vymáhaní, premlčaní a vracaní poistného (§ 29 až 34).

§ 28a

Náležitosti rozhodnutia o platobnom výmere

Platobný výmer musí obsahovať okrem všeobecne ustanovených náležitostí rozhodnutia^{o)} označenie závodu, ktorému sa predpisuje, a poučenie o vykonateľnosti. Platobný výmer na poistné (§ 25 ods. 3 a § 26 ods. 4) musí obsahovať tiež poučenie o povinnosti platiť penále podľa § 28 ods. 2.

§ 29

Výkaz nedoplatkov poistného

(1) Pohľadávky na poistnom včítane jeho príslušenstva a na penále môže príslušný orgán vykazať závodu výkazom nedoplatkov poistného. Príslušenstvom poistného sú náklady vymáhania poistného.

(2) Vo výkaze nedoplatkov poistného sa uvádzajú nedoplatky podľa stavu účtu závodu k určitému dňu. Tento stav vyplýva zo súm, ktoré závod sám vykázal (§ 25 ods. 1 a § 26 ods. 1), zo súm, ktoré mu boli platobným výmerom predpísané, z penále a z príslušenstva po odpočítaní vykonaných platieb. Výkaz nedoplatkov musí obsahovať označenie príslušného orgánu, ktorý výkaz vydáva, označenie závodu, ktorému sa nedoplatky poistného vykazujú, dlžnú sumu a deň, ku ktorému bola zistená, prípadné penále a príslušenstvo, ktoré má byť zaplatené s vykazaným nedoplatkom, ako aj dátum a podpis oprávnených zástupcov orgánu, ktorý výkaz vydáva. Výkaz nedoplatkov sa doručuje rovnakým spôsobom ako rozhodnutie.

§ 30

Vykonateľnosť

Platobný výmer na pohľadávky podľa predchádzajúcich ustanovení je vykonateľný bezo zreteľa na právoplatnosť, ak od jeho doručenia uplynulo 15 dní; výkaz nedoplatkov poistného je vykonateľný, len čo sa doručil. Doložku vykonateľnosti pripojí krajská správa nemocenského poistenia.

Vymáhanie poistného

§ 31

(1) Vykonateľný platobný výmer alebo vykonateľný výkaz nedoplatkov poistného je právoplatným dokladom pre vydanie príkazu na vybranie.

(2) Podľa príkazu na vybranie vydaného príslušným orgánom nemocenského poistenia prevedie peňažný ústav z účtu závodu na účet príslušného orgánu nemocenského poistenia prostriedky na úhradu nezaplateného poistného a penále až do výšky doloženej vykonateľným platobným výmerom alebo vykonateľným výkazom nedoplatkov poistného. Úhrada sa vykoná podľa predpisov o príkazoch na vybranie; úhrada nezaplateného poistného má pritom povahu úhrady na mzdy a platy.

§ 32

Na základe vykonateľného platobného výmeru alebo vykonateľného výkazu nedoplatkov poistného možno nezaplatené poistné s príslušenstvom a penále vymáhať súdnou alebo správnu exekúciou.

§ 33

Premlčanie poistného

(1) Právo vyrubiť poistné sa premlčuje v 5 rokoch odo dňa zročnosti.

(2) Ak sa závod vôbec neprihlásil na zápis do registra závodov, premlčuje sa právo vyrubiť poistné v 10 rokoch.

(3) Právo vymáhať poistné sa premlčuje v 5 rokoch, alebo ak ide o prípad uvedený v odseku 2, v 10 rokoch odo dňa zročnosti; ak sa poistné vyrubilo, premlčuje sa toto právo v 5 rokoch odo dňa, keď závod bol upovedomený o jeho vyrubení.

(4) Ak sa vykonal úkon, ktorý smeruje k zisteniu výšky poistného, k jeho vyrubeniu alebo vymáhaniu, začne sa nová premlčacia doba odo dňa, keď sa závod o tom dozvedel.

(5) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia obdobne aj o penále.

§ 34

Vrátenie poistného

Poistné alebo penále zaplatené bez právneho dôvodu sa vráti bez úrokov, ak sa bude požadovať naspäť do 3 rokov po uplynutí kalendárneho roku, v ktorom sa zaplatilo, pokiaľ závod nemá iný zročný záväzok z vykonávania nemocenského poistenia. Náklady na dávky medzitým už poskytnuté sa od tohto poistného odpočítajú.

Piata časť

Konanie vo veciach nemocenského poistenia

Prvý oddiel

Konanie v dávkových veciach

§ 35

Predmet dávkového konania

(1) Predmetom dávkového konania je rozhodovanie o peňažných dávkach nemocenského poistenia a o prídavkoch na deti (ďalej len „dávky“).

(2) Rozhodovanie o kúpeľnej starostlivosti upravujú osobitné predpisy.

(3) Rozhodovanie o tom, či je zamestnanec neschopný práce, prislúcha orgánom štátnej zdravotníckej správy a platia pre ne osobitné predpisy.

§ 36

Uplatnenie nároku

(1) Nárok na dávky sa uplatňuje v útvere alebo u pracovníka určeného závozom.

(2) Zamestnanec je oprávnený uplatniť nárok na dávky pre seba i svojich rodinných príslušníkov. Rodinný príslušník, prípadne iný oprávnený môže sám uplatniť nárok na dávky, ktoré mu podľa predpisov o dávkach priamo náležia.

(3) Podrobnosti o tom, ako sa uplatňuje nárok na dávky, určujú predpisy o dávkach.
Rozhodovanie o dávke

§ 37

Rozhodnutie príslušného orgánu o dávke sa oznamuje doručením jeho písomného vyhotovenia takisto závodu, ktorý ho vykoná.

§ 38

(1) Konanie o vrátenie preplatku na dávke spôsobeného zavinením príjemcu tejto dávky⁶⁾ sa začína na návrh závodu, ktorý dávku vyplatil, alebo z podnetu príslušného orgánu; účastníkom tohto konania je aj závod.

(2) V rozhodnutí o povinnosti vrátiť preplatok na dávke sa určí, že príjemca dávky je povinný uhradiť ho tomu, kto dávku vyplatil. O vrátenú alebo vydobytú sumu preplatku zníži závod príslušný druh dávky v najbližšom výkaze dávok (výkaze poistného a dávok), ak ju už sám pred tým sám neuhradil [§ 25 ods. 3 a § 26 ods. 4 písm. b)].

Opravné konanie

§ 39

(1) Zamestnanec sa môže odvolať proti písomnému rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o dávke pre neho alebo pre jeho rodinných príslušníkov; to isté platí aj pre rozhodnutie o vrátení dávky.

(2) Taktiež sa môže odvolať rodinný príslušník zamestnanca alebo iný oprávnený, ak ide o nárok na dávku, ktorý môže sám uplatniť.

(3) V konaní o povinnosti vrátiť neprávom poskytnutú alebo vyplatenú dávku sa môže odvolať aj závod, ktorému sa má dávka vrátiť, ak sa návrhu na vrátenie preplatku úplne nevyhovelo.

(4) Odvolanie podané proti rozhodnutiu, ktorým sa dávka odňala alebo znížila alebo ktorým sa zastavila jej výplata, nemá odkladný účinok.

Druhý oddiel
Konanie v iných veciach než dávkových

§ 43

(1) Konaním v iných veciach než dávkových sa rozumie konanie o vzniku, trvaní alebo zániku poistenia (poistného pomeru), o druhu poistného pomeru a o iných otázkach poistného pomeru v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom, prirážke k poistnému a o penále.

(2) Rozhodnutie podľa predchádzajúceho odseku sa doručuje občanom a organizáciám, k torých sa priamo dotýka. Rozhodnutie vo veciach poistného pomeru sa doručuje vždy ako občanovi, o ktorého pomer ide, tak i závodu, pre ktorý je alebo bol činný, prípadne v ktorom by sa malo vykonávať jeho poistenie. Rozhodnutie o prirážke k poistnému sa oznamuje tiež orgánu, ktorý rozhodol o nedostatkoch, z dôvodov ktorých sa prirážka ukladá.

Tretí oddiel
Spoločné ustanovenia o konaní

§ 45

Na žiadosť sa účastníkovi konania prizná z prostriedkov nemocenského poistenia [§ 20 ods. 2 písm. e)] náhrada jeho nevyhnutných hotových výdavkov včítane náhrady ušlého zárobku a cestovného s výnimkou miestnej dopravy, ak súvisia s osobnou účasťou na rokovaní, na ktoré účastníka vyzval príslušný orgán, a ak sa jeho žiadosti aspoň sčasti vyhovel.

Šiesta časť
Vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov

§ 48
Platnosť predpisov

Pre vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia ustanovenia tohto opatrenia s odchýlkami určenými v tejto časti. Neplatia však pre ne ustanovenia § 12 ods. 1 až 4, § 13 a §§ 15 až 17.

§ 49

Pri vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov plní príslušný orgán primerane aj úlohy, ktoré inak majú pri vykonávaní poistenia závody.

§ 50**Ohlášky na poistenie**

(1) Malý závod nepodáva prihlášky, odhlášky a hlásenia zmien do registra závodov.

(2) Malý závod je povinný prihlásiť na príslušného orgánu nemocenského poistenia na predpísanom tlačive zamestnanca na poistenie do 7 dní odo dňa vstupu do zamestnania a uviesť na prihláške, ak je ku vzniku pracovného pomeru predpísaný súhlas okresného národného výboru, údaje o udelení tohto súhlasu. Taktiež je povinný odhlásiť na príslušného orgánu nemocenského poistenia zamestnanca, s ktorým sa rozviazal pracovný pomer alebo ktorý bol premiestnený do iného závodu (malého závodu), a to do 7 dní odo dňa rozviazania pracovného pomeru alebo premiestnenia.

(3) Ak neprihlási alebo neodhlási malý závod zamestnanca v lehote určenej v predchádzajúcom odseku, môže mu príslušný orgán uložiť penále vo výške od 500 Kčs do 5000 Kčs. Uložené penále je malý závod povinný odvieť príslušnému orgánu.

§ 51**Poistné**

(1) Pre výpočet, vykazovanie a odvod poistného za zamestnanca malých závodov neplatia ustanovenia o odpočítaní dávok od poistného. Malý závod predkladá príslušnému orgánu nemocenského poistenia výkaz poistného a odvádza jej celé zročné poistné.

(2) Ak neprihlásil malý závod zamestnanca na poistenie, premlčuje sa právo vyrubiť poistné v 10 rokoch odo dňa zročnosti.

(3) Inak platia o poistnom za zamestnanca malých závodov primerane ustanovenia §§ 21 až 34.

§ 52**Malé závody súkromného sektora**

(1) V súkromnom hospodárstve má povinnosti uložené malému závodu zamestnávateľ, a ak je zamestnávateľov niekoľko, každý z nich.

(2) Za poistné a penále, ktoré dlhuje zamestnávateľ a ktoré sa stali zročnými v dobe trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ručí manžel zamestnávateľa.

(3) Poistné s príslušenstvom a penále, vymáhané súdnou alebo správnu exekúciou, majú v exekučnom konaní poradie pohľadávok štátu na verejných dávkach. Konanie vo veciach nemocenského poistenia pracovníkov malých závodov

§ 53

Pre konanie vo veciach nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia primerane ustanovenia piatej časti. Nárok na dávky sa však uplatňuje priamo na príslušnom orgáne.

§ 54

Ustanovenia tejto časti platia primerane pre vykonávanie nemocenského poistenia občanov, u ktorých nie je daná príslušnosť orgánu nemocenského poistenia podľa sídla závodu ani podľa sídla malého závodu. Príslušný je tu orgán nemocenského poistenia, v ktorého obvode má taký občan bydlisko.

Siedma časť
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 55

Pri exekúcii na dávky, pokiaľ je podľa povahy veci prípustná, sa u zamestnancov závodov (§ 5 ods. 1) za poddlžníka považuje závod.

§ 59

(1) Vo veciach nemocenského poistenia, v ktorých sa konanie začalo pred 1. januárom 1959, prechádza ďalšie konanie a rozhodovanie 1. januárom 1959 na orgány kompetentné podľa tohto opatrenia. Do konaní vedených vo veciach nemocenského poistenia pred súdmi vstupujú od 1. januára 1959 namiesto ústredných výborov odborových sväzov príslušné krajské odborové rady.

(2) Rozhodnutia a úpravy vykonané v zhode s ustanoveniami tohto opatrenia pred 1. januárom 1959 sa považujú za vykonané podľa tohto opatrenia.

§ 60

Zrušuje sa opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov uverejnené vyhláškou predsedu vlády č. 100/1953 Zb. v znení vyhlášky č. 65/1955 Zb.; taktiež sa zrušujú predpisy podľa neho vydané, pokiaľ odporujú úprave obsiahnutej v predchádzajúcich ustanoveniach.

§ 61

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1959.

Čl. III
Prechodné ustanovenia

(1) Ustanovenia tohto opatrenia o opravnom konaní v dávkových veciach nemocenského poistenia (§§ 39 až 42) platia i pre konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam odborových orgánov v dávkových veciach vydaným pred 1. januárom 1961, o ktorých do tohto dňa sa nerozhodlo. Ak sa však opravný prostriedok proti rozhodnutiam odborového orgánu pred 1. januárom 1961 už predložil krajskému výboru odborového sväzu, rozhodne o ňom tento krajský výbor.

(2) Rozhodnutia a úpravy vykonané pred 1. januárom 1961 v zhode s ustanoveniami tohto opatrenia považujú sa za vykonané podľa tohto opatrenia.

Čl. II

1. Vykazovanie, zúčtovanie a úhrada dávok a poistného sa uskutočňuje podľa tohto opatrenia začínajúc dávkami a poistným zúčtovanými v zúčtovacej a výplatnej listine za mesiac január 1967.
2. Ustanovenie § 27 o prirážke k poistnému v znení tohto opatrenia sa použije prvý raz pre prirážku k poistnému za mesiac január 1967.

Čl. II

Vo veciach nemocenského poistenia, v ktorých sa konanie začalo pred 1. januárom 1969, prechádza ďalšie konanie a rozhodovanie 1. januárom 1969 na orgány príslušné podľa tohto opatrenia. Ustanovenia nového znenia piatej časti (§ 34 až 47) a § 53 opatrenia platia od 1.

januára 1969 aj pre konania začaté pred týmto dňom, ak sa v nich do 31. decembra 1968 právoplatne nerozhodlo.

Predseda Ústrednej rady odborov:

Zupka v. r.

***) Uznesenie IX. plenárneho zasadnutia Ústrednej rady odborov z 26. septembra 1968.

†) Právna subjektivita bola Správe udelená podľa čl. 42 stanov Revolučného odborového hnutia uznesením IX. plenárneho zasadnutia Ústrednej rady odborov z 26. septembra 1968.

*) Vyhláška č. 134/1968 Zb. o uvoľňovaní pracovníkov zo zamestnania na výkon funkcie v Revolučnom odborovom hnutí.

1) § 3 ods. 2 zákona č. 156/1989 Zb. o odvodoch do štátneho rozpočtu.

2) § 8 ods. 2 zákona č. 157/1989 Zb. o dôchodkovej dani.

3) § 9 ods. 3 zákona č. 172/1988 Zb. o poľnohospodárskej dani.

4) § 58 zákona č. 54/1956 Zb. v znení zákona č. 180/1990 Zb.

5) § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

6) § 48 ods. 2 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov.

